

या आठवड्यातील हवामान अंदाज

फळ छाटणीची तारीख : १५-०९-२०२२

गुरुवार (०९/०२/२०२३) - बुधवार (१५ /०२/२०२३)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	वातावरण	वाऱ्याचा वेग (कि/तास) किमा- जास्त	सापेक्ष आर्द्रता%	
	किमान	ऊचांक				किमा	जास्त
नाशिक	13-16	32-34	नाशिक, दिंडोरी, ओझर, पालखेड, कळवण, पिंपळगाव बसवंत, वणी, लोणी- गुरुवार- बुधवार- पाऊस नाही	साफ	07-18	09-16	20-31
पुणे	14-16	33-34	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव, बारामती- गुरुवार-बुधवार- पाऊस नाही.	साफ	08-15	09-12	21-27
सोलापूर	16-18	35-36	सोलापूर, लातूर, औसा, बार्शी, वैराग, नान्नज, पंढरपूर, तुळजापूर- गुरुवार- बुधवार - पाऊस नाही	साफ	12-23	08-12	20-25
सांगली	18-19	35-36	सांगली, आरग, तासगाव, कागवड पलूस, मिरज, कवठे, पळशी, खानापूर विटा, वाळवा, शेटफळ, शिरगुप्पी- गुरुवार- बुधवार- पाऊस नाही	साफ	14-25	08-13	15-23
विजयापुरा	16-18	33-35	विजयापुरा, चडचन तिकोटा आणि तेलसंग - गुरुवार-बुधवार- पाऊस नाही.	साफ	12-22	08-15	19-35
हैदराबाद	18-20	33-35	हैदराबाद, मेडचल, जहिराबाद- गुरुवार- बुधवार- पाऊस नाही.	साफ	07-18	11-19	21-38
सातारा	15-18	33-34	सातारा, खटाव, फलटण - गुरुवार - पाऊस नाही.	साफ	09-15	10-15	20-26
अहमदनगर	13-15	33-34	अहमदनगर, कर्जत, श्रीगोंदा, राहाता, कोपरगाव, संगमनेर, जामखेड, अकोले- गुरुवार-बुधवार- पाऊस नाही.	साफ	11-19	09-12	19-25

जालना	13-15	32-34	अंबड, जालना, घनसावंगी, मंठा, जाफ्राबाद गुरु-बुध - पाऊस नाही.	साफ	07-18	09-13	16-27
बुलढाणा	11-15	32-34	बुलडाणा, गुरु, रवि - पाऊस नाही. चिखली- गुरु - पाऊस नाही. सिंदखेडराजा, दि.राजा- गुरु-बुध- पाऊस नाही.	साफ	06-13	10-14	18-32
कोल्हापूर	19-22	34-35	गगन-बावडा, कागल, करवीर- गुरुवार- बुधवार-पाऊस नाही.	साफ	08-15	09-15	22-40
बंगळुरू ग्रामीण	16-18	31-32	अनेकल, दोड्डाबल्लापूर, बंगळुरू-पूर्व, बंगळुरू-उत्तर, बंगळुरू-दक्षिण- गुरुवार- बुधवार- रिमझिम .	साफ	13-18	16-23	42-67
बेलागावी	18-20	34-35	गोकाक, बेलागावी, चिकोडी, अथणी, खानापूर गुरुवार-बुधवार- पाऊस नाही.	साफ	09-16	13-19	27-32
बिदर	14-18	33-35	बिदर, बसवकल्याण, हुमनाबाद - गुरुवार-बुधवार- पाऊस नाही.	साफ	10-17	10-15	20-32
बागलकोट	17-18	34-35	बागलकोट, हुंगुंड, जमखंडी, मुधोळ - गुरुवार-बुधवार- पाऊस नाही.	साफ	12-21	09-16	23-38

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

पाणी व्यवस्थापन (डॉ. अजयकुमार उपाध्याय आणि डॉ. युक्ती वर्मा):

अ. फळ छाटणीनंतरचे दिवस: १५४

ब. पॅन बाष्पीभवन: 4-5 मिमी.

सल्ला दिलेल्या सिंचनाची मात्रा (डॉ. ए.के. उपाध्याय):

- माती वापसा (शेताची क्षमता) स्थितीत असल्यास, द्राक्षबागेला पाणी देऊ नका.
- बंधारे ओले ठेवण्यासाठी मल्लिचंगचा वापर करावा. यामुळे बांधाच्या पृष्ठभागावरील ओलाव्याचे बाष्पीभवन झाल्यामुळे रूट झोनमध्ये तयार होणारी क्षारता कमी होईल.
- मणीच्या वाढीच्या अवस्थेत काढणीपर्यंत, ठिबकद्वारे 7650 - 10200 लि./एकर/दिवस पाणी द्यावे.
- जेथे तापमान ३५ अंश सेल्सिअस ओलांडत असेल तेथे, साखरेचा जलद संचय होण्यासाठी कापणीच्या अवस्थेपर्यंत पिकण्याच्या काळात सिंचन थांबवू नये, कारण यामुळे घड मोकळे होतील, ज्यामुळे उत्पादनाच्या गुणवत्तेवर परिणाम होईल. हे विशेषतः हलकी माती आणि क्षारयुक्त मातीच्या बाबतीत खरे आहे.

माती आणि पोषक व्यवस्थापन (डॉ. ए.के. उपाध्याय)

मणी वाढीचा टप्पा:

1. मणीचा आकार 2-4 मिमी असल्यास, 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड किंवा 0.5 ग्रॅम कॅल्शियम चिलेटची प्रति लिटर फवारणी करावी. चांगल्या शोषणासाठी जिबरलीक ॲसिड (GA) ॲप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करावे.
2. मणीचा आकार 5-8 मिमी असल्यास, कॅल्शियम आणि 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड किंवा 0.5 ग्रॅम कॅल्शियम चिलेटची प्रति लिटर फवारणी करावी. चांगल्या शोषणासाठी जिबरलीक ॲसिड (GA) ॲप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करावे.

3. 8-10 मिमी मणीच्या आकारात 10 कि.ग्रॅम / एकर ठिबकद्वारे मॅगनेशियम सल्फेट वापरावे.
4. 8-10 मिमी मणीच्या आकारात 3 ग्रॅम / एकर सल्फेट ऑफ पोटॅशची पानावर फवारणी करावी.
5. 8-10 मिमी मणीच्या आकारानंतर, अमोनियम सल्फेट 25 कि.ग्रॅम / एकरच्या रूपात 4 भागांमध्ये चुनखडीयुक्त जमिनीत आणि युरिया 15 कि.ग्रॅम / एकर इतर मातीत 3 भागांमध्ये नायट्रोजनचा वापर सुरू करावा. पुढील दोन आठवडे 3-4 भागांमध्ये सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 25 किलो / एकरसह याचा पाठपुरावा करा.
6. माती चुनखडीयुक्त असल्यास, छाटणीनंतर 65-70 दिवसांनी झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट 5-10 किलो / एकर द्यावा.
7. पावडर बुरशी संसर्ग होण्याची शक्यता असल्यास द्राक्षाच्या वेलात पोटॅशियमची पातळी एकतर पानावरील फवारणी 4-5 ग्रॅम सल्फेट ऑफ पोटॅशची / लिटर आणि ठिबक द्वारे 15 ग्रॅम सल्फेट ऑफ पोटॅशची / लिटर द्वारे वाढवा जर गेल्या 20 दिवसांपासून लागू केले नाही.

कापणीच्या अवस्थेपर्यंत पिकवणे:

1. सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 25 किलो / एकर 3-4 भागांमध्ये पुढील दोन आठवड्यांसाठी वापरावा. या अवस्थेत एकूण पोटॅशियम सल्फेट ऑफ पोटॅश (SOP) अंदाजे 60 किलो/एकर असावा. मॅगनेशियम सल्फेट 10 किलो/एकर दोन भागांमध्ये वापरा.
2. मॅगनेशियम सल्फेट आणि पोटॅशियम सल्फेट 4 ग्रॅम / लिटर ची चुनखडीयुक्त जमिनीत फवारणी करावी.
3. पावडर बुरशी संसर्ग होण्याची शक्यता असल्यास द्राक्षाच्या वेलात पोटॅशियमची पातळी एकतर पानावरील फवारणी 4-5 ग्रॅम सल्फेट ऑफ पोटॅश / लिटर आणि ठिबक 15 kg सल्फेट ऑफ पोटॅश / लिटर द्वारे वाढवावा जर गेल्या 20 दिवसांपासून लागू केले नाही.
4. मणी क्रॅकिंगच्या समस्या टाळण्यासाठी / कमी करण्यासाठी छतामध्ये पुरेसा सूर्यप्रकाश आणि हवेच्या हालचालीसाठी छत व्यवस्थापित करा.

कॅनोपी व्यवस्थापन (डॉ. आर. जी. सोमकुंवर):

- सापेक्ष आर्द्रता कमी झाल्याने द्राक्षबागेतील तापमानात वाढ होत आहे. रात्रीच्या तापमानातही वाढ होत आहे. त्यामुळे पाण्याच्या गरजेवर परिणाम होईल.
- तापमानात वाढ झाल्यामुळे पानातून पाणी कमी होते व त्यामुळे पाण्याची मागणी वाढते.
- काही वेळा पाण्याची उपलब्धता आणि गरज यांचा समतोल बिघडतो. अशा परिस्थितीत, द्राक्षबागेत घडांवर नेक्रोसिस चा प्रादुर्भाव वाढतो.
- मण्यांमध्ये अन्नद्रव्यांची उपलब्धता हि पाणी उतरण्याच्या स्थिती पर्यंतच असते, त्यानंतर द्राक्ष मणी अन्नद्रव्य शोषत नाहीत त्याचे कारण असे कि त्यानंतर पेशींची संख्या वाढत नाही तसेच पेशींचा आकार वाढत असतो .
- बऱ्याच वेळा, द्राक्ष उत्पादक मण्यांमध्ये पाणी उतरण्याच्या स्थिती मध्ये मोकळे पाणी सोडतात. या स्थितीमुळे मण्यांमध्ये पाण्याच्या दाबात अचानक बदल होऊन मणी तडा जाण्याच्या समस्या उद्भवतात.
- द्राक्ष मण्यांच्या विकासासाठी पी. जी. आर. चा वापर सामान्यतः मण्याच्या वाढीच्या अवस्थेमध्ये केला जातो. पी. जी. आर. च्या जास्त वापरामुळे मण्याची त्वचा घट्ट होऊ शकते. त्यामुळे मण्यांमध्ये साखरेच्या विकासासाठी विलंब होतो.
- संध्याची परिस्थिती लक्षात घेता, द्राक्षबागेला मण्याच्या विकासाच्या अवस्थेवर आधारित सिंचन दिले जाते. द्राक्षबागेत पाण्याची गरज समजून घेण्यासाठी पॅन इव्हपोरिमीटरचा वापर केला जाऊ शकतो.
- सकाळी किंवा संध्याकाळी सिंचन केल्याने पाण्याची गरज कमी होण्यास मदत होईल.

- कॅल्शियम आणि मॅग्नेशियम सारख्या पोषक अन्नद्रव्यांचा वापर मणी धारणेपासून पाणी उतरण्याच्या 10 दिवस अगोदर पर्यंत केला जाऊ शकतो. या काळात मण्यांमध्ये पेशींची शोषण क्षमता अधिक असते.
- मणी धरणे पासून ते पाणी उतरण्यापर्यंत सोर्स : सिंक चा संबंध राखणे आवश्यक आहे. सोर्स च्या चांगल्या वापरासाठी मुळांचा क्रियाकलाप तपासणे आवश्यक आहे.
- या सध्याच्या स्थितीत जर संजीवकांच्या जास्त वापराने गाठी तयार झालेल्या असल्यास द्राक्षघडाच्या देठावर किंवा मण्यांच्या देठावर असू शकतात. आणखी गाठी तयार होऊ नये यासाठी युरिया दिल्यास जोमामुळे गाठी कमी होतात.
- मोकळे पाणी भरणे हे जमिनीचा प्रकार, मणीवाढीची अवस्था आणि माल काढणीचा कालावधी बघून करावे.
- द्राक्षघड संख्याचे नियोजन केल्यास सुकव्याचे प्रमाण कमी होते. फळछाटणीनंतर 65 दिवसापर्यंत द्राक्षघड संख्या कमी केली जाऊ शकते.

रोग व्यवस्थापन (डॉ. सुजाय साहा) :

फळ छाटणीनंतरचे दिवस	रोगांचा धोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्य करपा	इतर
१५४	नाही	मध्यम	नाही	जीवाणू करपा - नाही तांबेरा - नाही

भुरी रोगाच्या प्रतिबंधात्मक उपायासाठी अँपेलोमायसेस क्विस्कवालिस @ 5 ग्रॅम/लि. याप्रमाणे एक फवारणी किंवा बॅसिलस सबटिलिस @ 2 ग्रॅम/लि. याप्रमाणे दोन फवारणी करू शकता. बॅसिलस सबटिलिसच्या वापराने जैवोपचाराणास म्हणजेच औषधांचे काही प्रमाणात रेसुडी कमी करण्यात मदत होते व यासाठी मालकाढणीच्या अगोदर एक महिना 10 दिवसांच्या अंतराने दोन फवारणी करू शकता.

कीड आणि लाल कोळी व्यवस्थापन. (डॉ. डी. एस. यादव)

वाढीची अवस्था : फळछाटणी नंतर मण्यात पाणी उतरण्याची व त्यानंतरच्या मण्याची अवस्था

- अनुकूल हवामानामुळे पिठ्या ढेकूण आणि कोळीचा प्रादुर्भाव वाढण्याची शक्यता आहे.
- पिठ्या ढेकणांच्या नियंत्रणासाठी बुप्रोफेझिन 25 SC ची 1.25 मिली (पीएचआय 65 दिवस) प्रतिलिटर पाणी अशी फवारणी परिणामकारक ठरते. वर दिलेल्या पीएचआय चे कीटकनाशक उपलब्ध नसेल तर ट्रायसिलोक्झोन पॉलीइथर हे सरफेक्टन्ट 0.3 मिली प्रतिलिटर पाणी याप्रमाणे झाड धुवून घ्यावे. एक झाड धुण्यास 10-12 लिटर पाणी

वापरावे. जेणेकरून घड तसेच झाडावरील पिठ्या ढेकून आणि त्याने उत्सर्जित केलेला चिकट द्रव धुवून जाईल. त्यानंतर झाड पाण्याने धुवून घ्यावे.

- बऱ्याच द्राक्षपट्ट्यात कोळी या किडीचा प्रादुर्भाव वाढण्याची शक्यता आहे. प्रादुर्भाव आढळून आल्यास सल्फर 80 WDG ची 1.5 ते 2 ग्रॅम प्रतिलिटर किंवा अबामेक्टिन 1.9 EC ची 0.75 मिली प्रतिलिटर (पीएचआय 30 दिवस) किंवा बायफेनझोट 22.6 SC ची 0.5 मिली (पीएचआय 30 दिवस) प्रतिलिटर पाणी याप्रमाणे फवारणी करावी.
- भेगा पडलेले अथवा खराब झालेले द्राक्षमणी घडातून काढून टाकावेत. हे मणी बागेपासून दूर कमीत कमी दोन फूट खड्ड्यात गाडून नष्ट करावेत. यामुळे द्राक्षबागेत स्कॅवेनजिंग फ्लायची संख्या कमी होण्यास मदत होईल. पिकलेल्या केळींचा वापर या माशांना आकर्षित करण्यासाठी करता येतो. केळींचा वापर करून तयार केलेले ५ सापळे प्रति एकर याप्रमाणे लावावेत. हा सापळा तयार करण्यासाठी, एका भांड्याला दोन्ही बाजूनी बारीक छिद्रे करून आत पूर्णतः पिकलेल्या केळींचे तुकडे ठेवावेत. त्यावर २-३ थेंब स्पिनोसॅड ४५ एससी चे टाकावेत. त्यानंतर भांड्याचे तोंड एका उलट्या कागदी त्रिकोणाने झाकावे. फळ माशांना आत प्रवेश करण्यासाठी एक बारीक छिद्र करावे.
- फुलकिडीच्या नियंत्रणासाठी अतिरिक्त फुटी काढून टाकाव्यात. कीटकनाशकाची आवश्यकता भासल्यास अबामेक्टिन चा वापर करावा. यामुळे सोबतच कोळी या किडीचे व्यवस्थापन सुद्धा होते.
- पाने खाणारी अळी आणि फुलकिड्यांच्या नियंत्रणासाठी इमामेक्टिन बेन्झोएट 5 SG चा 88 ग्रॅम प्रति एकर किंवा सायंट्रॅनिलीप्रोल 10 OD चा 0.7 मिली प्रतिलिटर पाणी असा वापर प्रभावी ठरतो.

- आर्द्रतेचे प्रमाण जास्त असलेल्या द्राक्षपट्ट्यात घडात जाळे करणारी अळी घडांना नुकसान करू शकते. कीटकनाशक घडाच्या आत पोहचू शकत नसल्याने अळ्या हाताने गोळा करून नष्ट करणे हाच प्रभावी उपाय ठरतो. पानावरील अळ्या सुद्धा अशाच नष्ट कराव्यात जेणेकरून त्या नंतर घडात प्रवेश करणार नाहीत. इमामेक्टिन बेन्झोएट 5 SG ची 0.22 ग्रॅम प्रतिलिटर पाणी किंवा सायंट्रॅनिलीप्रोल 10 OD ची 0.7 मिली प्रतिलिटर पाणी अशी फवारणी प्रभावी नियंत्रण देते.
- काही भागात घडांवर माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येऊ शकतो. नियंत्रणासाठी इमिडाक्लोप्रिड 17.8 SL ची 0.4 मिली प्रतिलिटर पाणी (पीएचआय 60 दिवस) याप्रमाणे फवारणी करावी.